

Grötö och Kalvsund röstar rött – i blåa kommunen Öckerö

Storgöteborg Medan Kristdemokraterna står starka i Öckerö kommun röstar många på småöarna Kalvsund och Grötö åt vänster. Där går både den politiska traditionen och öbornas starka gemenskap tillbaka genom generationerna. – När jag skilde mig visste hela ön om det direkt. Fördelen var att det kom fram 80 personer och frågade hur det var och om jag behövde hjälp, säger Lina Didriksson.

Text: Filip Lyrheden. Bild: Edvin Carstensen

Uppdaterad: 2026-09-10

Publicerad: 2026-09-10

Mellan husen på Kalvsund är en grupp öbor i full fart med att montera en träbänk som står längs med asfaltsvägen på den bilfria ön. Kanske är det ett exempel på ”Kalvsundsandan”, som sägs präglade hela ön och dess invånare.

– Den innebär att vi hjälps åt. Att vi vet att vi måste ju jobba tillsammans för att den här lilla ön, för att vi ska kunna växa och ha det bra tillsammans, säger Marie Johansson.

Hon är född och uppvuxen på Kalvsund, en av de mindre öarna i Öckerö kommun.

Kommunen i stort är sedan länge ett starkt borgerligt fäste. I kommunvalet 2022 fick de borgerliga partierna en tydlig majoritet, med Kristdemokraterna som största parti. Men småöarna Kalvsund och Grötö skiljer sig från mängden. Där ser väljarmönstret annorlunda ut. Stödet för vänsterpartierna är betydligt större och Kristdemokraterna svagare än i kommunen som helhet.

ANNONS

Marie Johansson tror att det kan finnas ett samband mellan de politiska tendenserna och Kalvsundsandan.

– Vi pratar ju om det fenomenet och är stolta över det. I alla fall vi som röstar vänster. Och det är ju de flesta av oss, säger Marie Johansson.

Enligt henne innebär Kalvsundsandan också att ens identitet i första hand är Kalvsundsbo. Vad man jobbar med, eller vad man har för status i resten av samhället spelar mindre roll. Att bo på ön och vara en del av identiteten där blir som en slags skoluniform, som jämnar ut skillnader, menar Marie Johansson.

Några Kalvsundsbor hjälps åt att montera en bänk som står längs med asfaltsvägen mellan husen. Bild: Edvin Carstensen

Tre år lång kamp för att rädda skolan

Hur allting började är svårare att avgöra. Men genom öns historia har ett återkommande inslag varit att Kalvsundsborna går ihop och slår vakt om öns intressen tillsammans mot yttre krafter.

Marie Johansson nämner socialdemokraten Arnold Olsson som en tongivande figur.

När Kalvsunds skola hotades av nedläggning på 1960-talet ledde han öbornas kamp för att rädda den och riktade en överklagan direkt till kung Gustaf VI Adolf. Arnold Olsson reste också till Stockholm, där han bland annat träffade dåvarande utbildningsministern Olof Palme. Efter en tre år lång kamp fick skolan vara kvar.

– Jag är ju uppvuxen med en pappa som var tydligt med att det var Socialdemokraterna som gällde. En gång försökte mamma föreslå att rösta på Folkpartiet, för att det skulle vara bra för fiskare. Men då blev han bara arg, säger Marie Johansson.

ANNONS

Även Vänsterpartiets gruppleddare Annika Andersson, som själv bor på Kalvsund, tror att öns politiska historia har betydelse. Hon pekar på att Arnold Olssons kamp för skolan gav Socialdemokraterna ett starkt lokalt stöd.

– Lokalkännedomen spelar säkert en roll. Man vill ha sina hjärtefrågor på bordet kommunalt. Vi är trots allt öar med olika perspektiv, och då känns det tryggt att rösta på någon man känner och vet vem det är, säger Annika Andersson.

I dag är Vänsterpartiet starkt representerat på ön. Enligt Annika Andersson kommer omkring 20 procent av namnen på partiets kommunala valsedel från Kalvsund.

– Vi har många medlemmar på Kalvsund. Det indikerar att det finns ett starkt stöd här, säger hon.

Marie Johansson tror att det kan finnas ett samband mellan den politiska prägeln och "Kalvsundsandan". Bild: Edvin Carstensen

Tog med sig värderingar från demonstrationstågen

År 2025 hade Kalvsund 238 invånare, enligt Öckerö kommuns befolkningsstatistik. På Grötö, som ligger ett färjeläge längre bort, bodde vid samma tillfälle 78 personer.

Britt Ingvarsson växte upp på Grötö och har bott där större delen av sitt liv. Även där går traditionen att rösta vänster i arv bland stora delar av befolkningen.

– Pappa och mamma röstade ju aldrig borgerligt. Och jag upplevde hela processen i samband med valen som något väldigt viktigt. Pappa tog på sig sin fina kavaj och så kom en taxibåt och hämtade oss för att åka till Kalvsund och rösta, säger Britt Ingvarsson.

ANNONS

När Britt Ingvarsson var 14 år lämnade hon Grötö för Göteborg för att jobba som barnflicka. Där engagerade hon sig politiskt och var ute och demonstrerade. Men liksom många av sina vänner flyttade hon sedan tillbaka till ön när hon bildade familj. Värderingarna från demonstrationstågen följde med.

– Vi som kom hit hade ju med sig en del av det. Därför blev det nog att man röstade "rätt" så att säga, säger Britt Ingvarsson.

Britt Ingvarsson har bott på Grötö hela sitt liv, bortsett från 14 år inne i Göteborg som ung. Bild: Edvin Carstensen

1/3

”Kände oss lite överkörda”

Enligt Britt Ingvarsson har gemensamma värderingar genomsyrat livet på Grötö. Hon och de andra föräldrarna på ön drev ett föräldrakooperativ där de hjälptes åt med allt.

– Alla barnen var ju liksom våra gemensamma barn. Det fanns en grundtrygghet hos alla som bodde på ön. Det löste sig alltid om man behövde hjälp på något sätt.

Att kunna förlita sig på sina grannar har blivit extra viktigt när de boende på öarna ibland har upplevt att de inte får tillräckligt med stöd och service från kommunpolitikerna på de stora öarna.

På Grötö har Öckerö kommun nyligen avsagt sig ansvaret för underhållet av vägarna på ön. Det har i stället fallit på öborna själva och deras vägförening.

– Vi kände oss lite överkörda där. Eftersom de tog kontakt med Lantmäteriet istället för att prata med oss. Just nu vet vi inte ens vad det kommer kosta om året per person, för vi har vi inte börjat att göra något än, säger Britt Ingvarsson.

ANNONS

Enligt Jan Utbult (KD), kommunstyrelsens ordförande, är kommunikationerna är en viktig fråga på Kalvsund och Grötö. Han menar samtidigt att invånarna på alla kommunens öar engagerar sig i sina förbindelser.

– Så är det egentligen på alla öarna. Kalvsund och Grötö är väldigt intresserade av kommunikationen dit och de på Öckerö är mest intresserade av kommunikationen till sig, säger Jan Utbult.

Han vill också nyansera bilden av att Kristdemokraterna skulle ha svagt stöd på småöarna.

– Kristdemokraterna blev tredje största parti i valdistriktet 2022, så så illa är det inte.

Förr fanns det affär, bibliotek, skola och förskola på Kalvsund. Men numera får Kalvsundsborna åka till de större öarna för allt sådant. Bild: Edvin Carstensen

Livet på Kalvsund – inte för alla

På Kalvsund upplever många att småöarna har mer gemensamt med varandra än med resten av kommunen.

De är till exempel inte en del av det beryktade ”grankriget” i norra skärgården. En gammal påsktradition, där ungdomsgäng på öarna samlar in gamla julgranar och tävlar om att bygga den största påskbrasan. Grupperna bevakar sina granhögar och försöker stjäla granar från rivalerna.

– Allt det där med grankrig, eller det politiska och det kyrkliga. Jag känner sällan att Kalvsund och Grötö har med det att göra. Det är ju dessutom få politiker som ens har satt sin fot här, säger Lina Didriksson.

Hon är dotter till Marie Johansson och har också växt upp på Kalvsund. Enligt henne kan livet där innebära antingen stora fördelar eller nackdelar, beroende på hur mycket man gillar att leva tillsammans med andra.

ANNONS

– Nackdelen är att du inte kan gömma dig någon gång. När jag skilde mig så visste hela ön om det direkt. Fördelen var att det kom fram 80 personer och frågade hur det var, om jag behövde hjälp med något, med logistiken eller att hämta barnen, säger Lina Didriksson.

Marie Johansson och hennes dotter Lina Didriksson tror att man behöver gilla att leva tillsammans för att trivas med att bo på Kalvsund. Bild: Edvin Carstensen

Mindre isolerad än i stan

De senaste tio åren har befolkningen på Grötö krympt, medan människorna på Kalvsund har blivit fler. Både Marie Johansson och Lina Didriksson tror att Kalvsundsandan kommer fortsätta prägla ön.

– Jag tror att vi är tillräckligt små, men tillräckligt många. En av mina kompisar som bor inne i stan har frågat om jag inte känner mig isolerad när jag bor här. Och jag tänker att då har du missat poängen. Hur många grannar känner du om du bor i trapphus med 20 personer? Här kan jag säga till mina barn att knacka på vilken dörr som helst, så vet de att det finns folk som hjälper till, säger Lina Didriksson.